

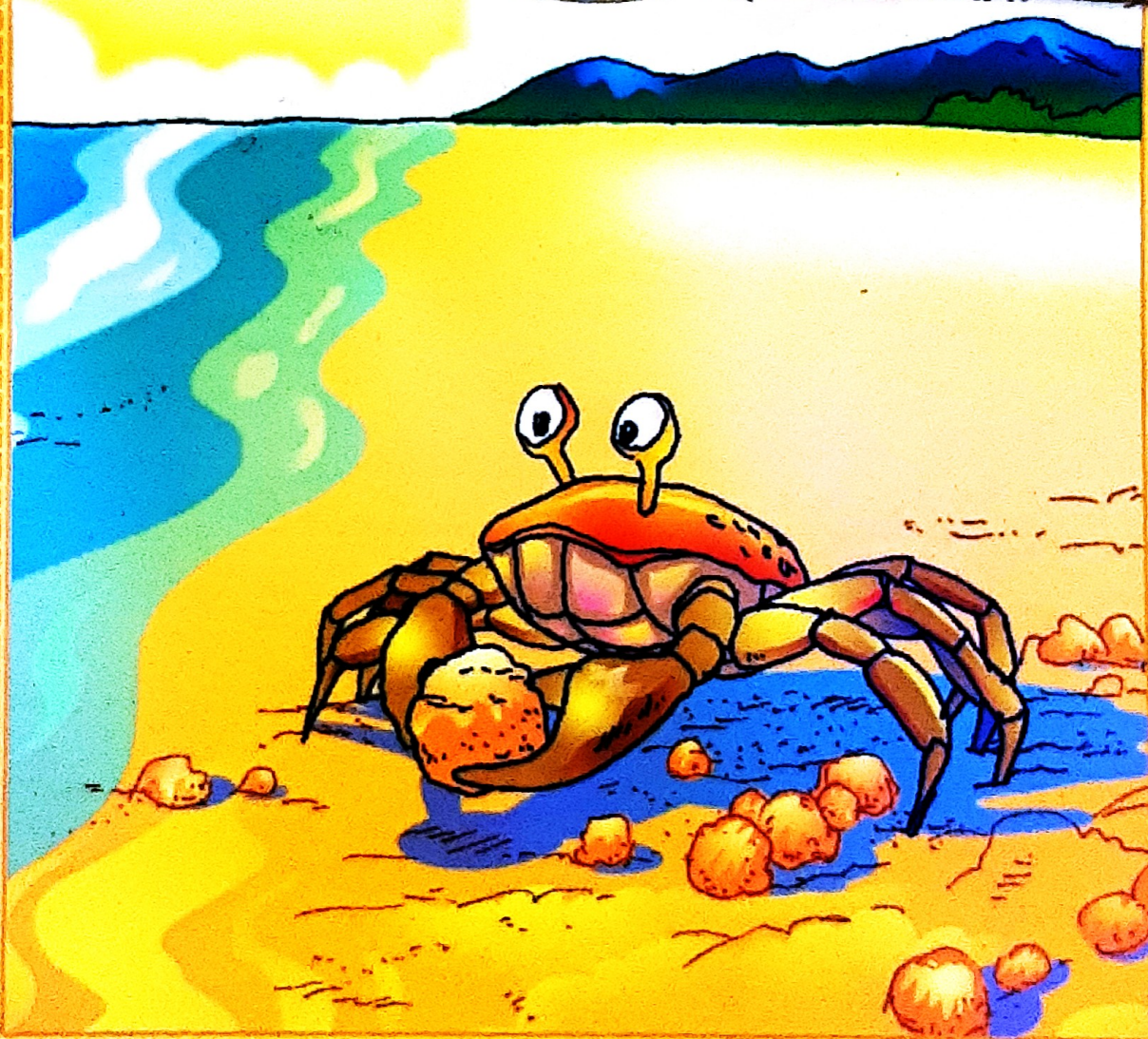
STN-02719

Sự tích con dĩa...

TRANH TRUYỀN CỐ TÍCH VIỆT NAM

SỰ TÍCH CON DĨA TRẮNG

Biên soạn:
HOÀNG KHẮC HUYỀN

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

Ngày xưa có đôi vợ chồng già Dã Tràng sống với nhau rất hạnh phúc. Trong vườn nhà họ có một hang rắn. Lúc rắn vợ tới kỳ lột xác, rắn chồng ra ngoài kiếm thức ăn về nuôi vợ. Đến khi rắn chồng lột xác thì rắn vợ lại rước về một rắn đực khác. Rắn đực này bò vào hang toan tính giết hại rắn chồng.

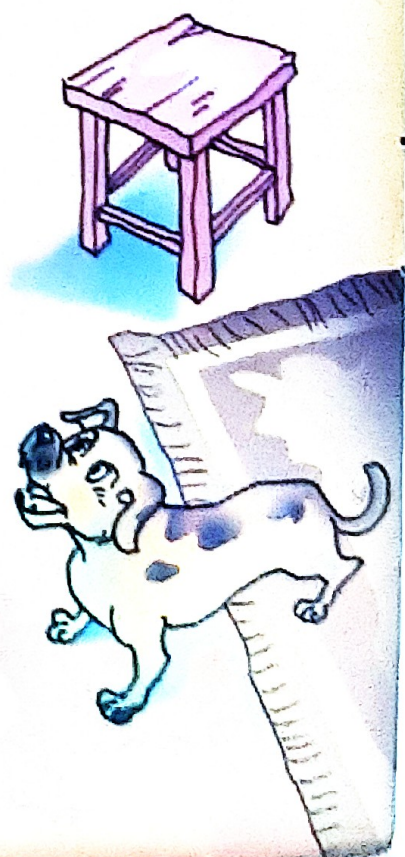
Thấy vậy, Dã Tràng tức giận liền bắn ngay một mũi tên nhằm giết rắn đực. Không ngờ mũi tên lại trúng ngay đầu rắn vợ làm nó chết. Còn rắn đực kia thì hoảng hồn chạy mất.

Dã Tràng nghĩ cũng thương rắn cái nhưng trong cái thương có lẫn cả giận, nên ông chán nản bỏ đi về nhà. Chừng dăm bảy ngày sau, Dã Tràng thuật lại chuyện vợ chồng rắn cho vợ nghe. Ông kể vừa dứt lời thì bỗng nghe trên mái nhà có tiếng phì phì. Cả hai người hốt hoảng nhìn lên thì thấy có con rắn hổ mang lớn, miệng nhả ra một viên ngọc.

Rắn nói: “Ông là ân nhân mà tôi cứ ngỡ là kẻ thù. mấy hôm nay tôi đợi chỉ chờ mồi ông chết để báo thù cho vợ tôi. Nhưng hồi nãy nghe ông kể chuyện, tôi mới biết là lầm. Xin biếu ông viên ngọc này. Đeo nó vào mình thì có thể nghe được mọi tiếng chim muông ở thế gian.” Từ kinh ngạc đến sung sướng, Dã Tràng nhận viên ngọc quý và từ đó không bao giờ rời.

Một hôm, có một bầy quạ đến đậu ở cây to trong vườn nhà ông nói chuyện lao xao. Chúng kể: “Ở núi Nam có một con dê bị hổ vồ. Hãy lên đó lấy về mà ăn nhưng nhớ để bộ lông lại cho chúng tôi với”.

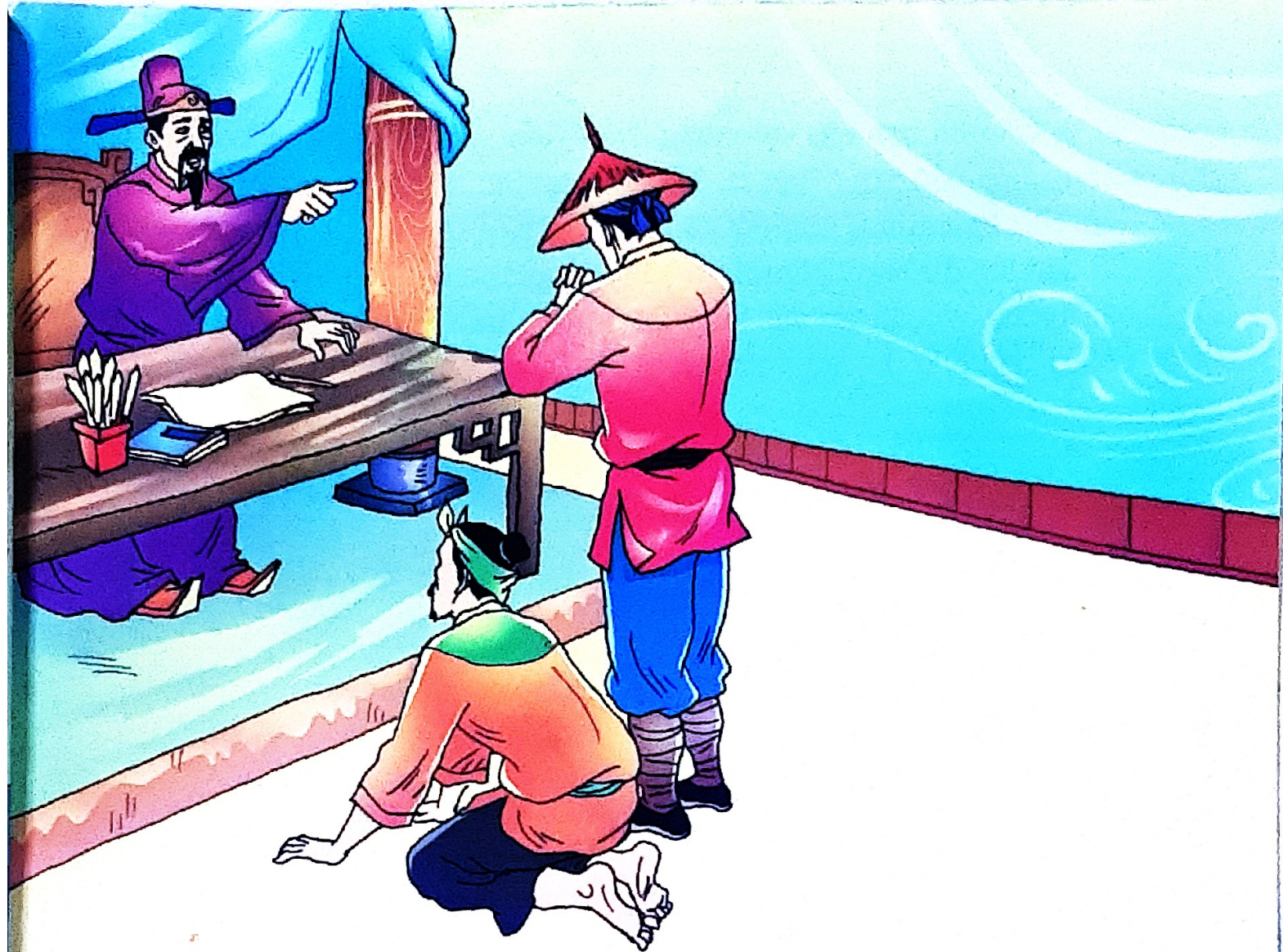
Dã Tràng theo lời quạ, quả thấy xác một con dê. Ông xẻo lấy một xâu thịt, xách về. Đến nhà, ông vội mách cho xóm giềng biết và dặn họ để bộ ruột dê lại cho bầy quạ. Nhưng người trong xóm nghe tin, đi đông quá, thành ra họ lấy tất cả, chẳng chừa một tí gì. Lũ quạ không thấy ruột dê, cho là Dã Tràng đánh lừa, bèn đổ xô đến vườn ông réo om sòm. Ông phân trần nhưng bầy quạ không nghe, cứ đứng đó chửi mãi.

Tức mình ông bèn lấy cung tên ra bắn dọa chúng. Chẳng ngờ bầy quạ cho là ông lấy oán trả ân, liền cắp mũi tên có tên Dã Tràng ở đuôi, tìm dịp báo thù. Chúng đem mũi tên ấy cắm vào xác chết trôi ở ven sông. Khi quan sở tại đến, thấy mũi tên có ghi tên Dã Tràng, quan liền sai lính bắt ông giải về kinh xử tội. Trên đường về kinh Dã Tràng nghe một đàn chim sẻ nói chuyện: “Nhanh lên! Chuyến này sẽ không lo bị đói nữa, xe thóc của vua nước bên kia bị sụp hầm đổ hết ở biên giới, chúng ta bay tới đây sẽ tha hồ mà ăn.”

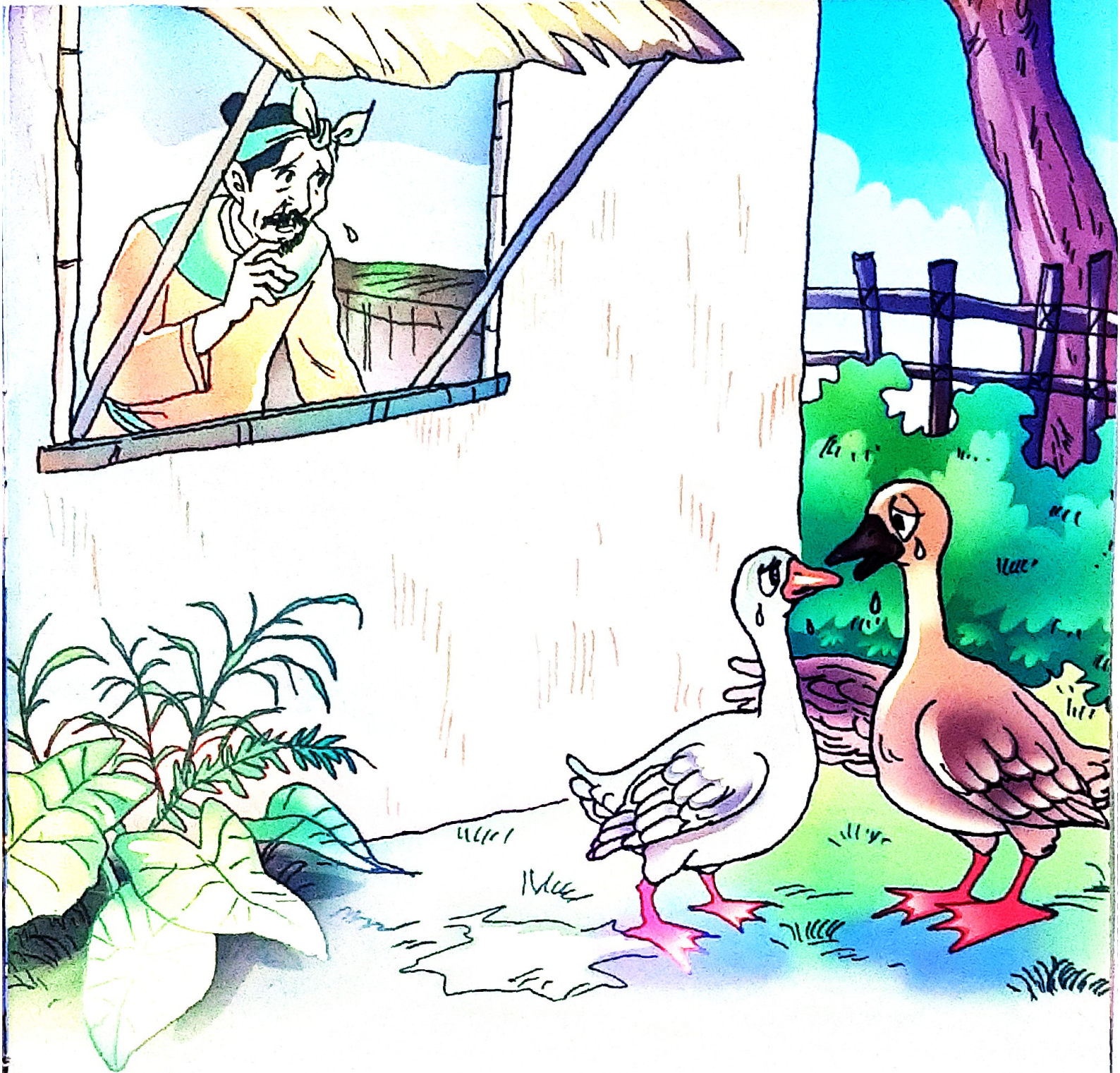

Nghe đoạn, Dã Tràng đòi gặp quan cấp báo một chuyện quan trọng. Dã Tràng liền cho họ biết rằng quân giặc ở phương bắc đang kéo quân sang đánh úp nước mình. Nhưng họ bị sập hầm nên xe lương đồ hết, chưa tấn công được. Bây giờ họ đang vận thêm lương, để vượt cửa ải sang Nam. Quan tỉnh lo lắng nhưng cũng cố hỏi ông có dám chắc không. Dã Tràng cam đoan rằng nếu sai, ông sẽ xin chịu chết. Nhưng nếu đúng thì xin thả ông ra. Ngay lúc đó, quân do thám được tung đi lấy tin. Và ngày hôm sau Dã Tràng được thả vì tin ông báo là sự thật, ông đi bộ về. Chiều muộn, ông ghé vào nhà người bạn Trần Anh nghỉ chân.

Gặp lại bạn cũ, vợ chồng Trần Anh vui mừng khôn xiết. Ông xuống bếp bảo vợ: “Bạn ta đến, lại gặp lúc trong nhà chả có gì ăn. Sẵn có cặp ngỗng, con nó đã khôn, ta làm thịt một con, ngày mai đãi bạn lên đường.” Người vợ bằng lòng nhưng dặn chồng sáng mai bắt ngỗng và cắt tiết vật lông giúp mình một tay. Trong khi hai vợ chồng bàn tính thì cặp ngỗng ở ngoài chuồng nghe được câu chuyện.

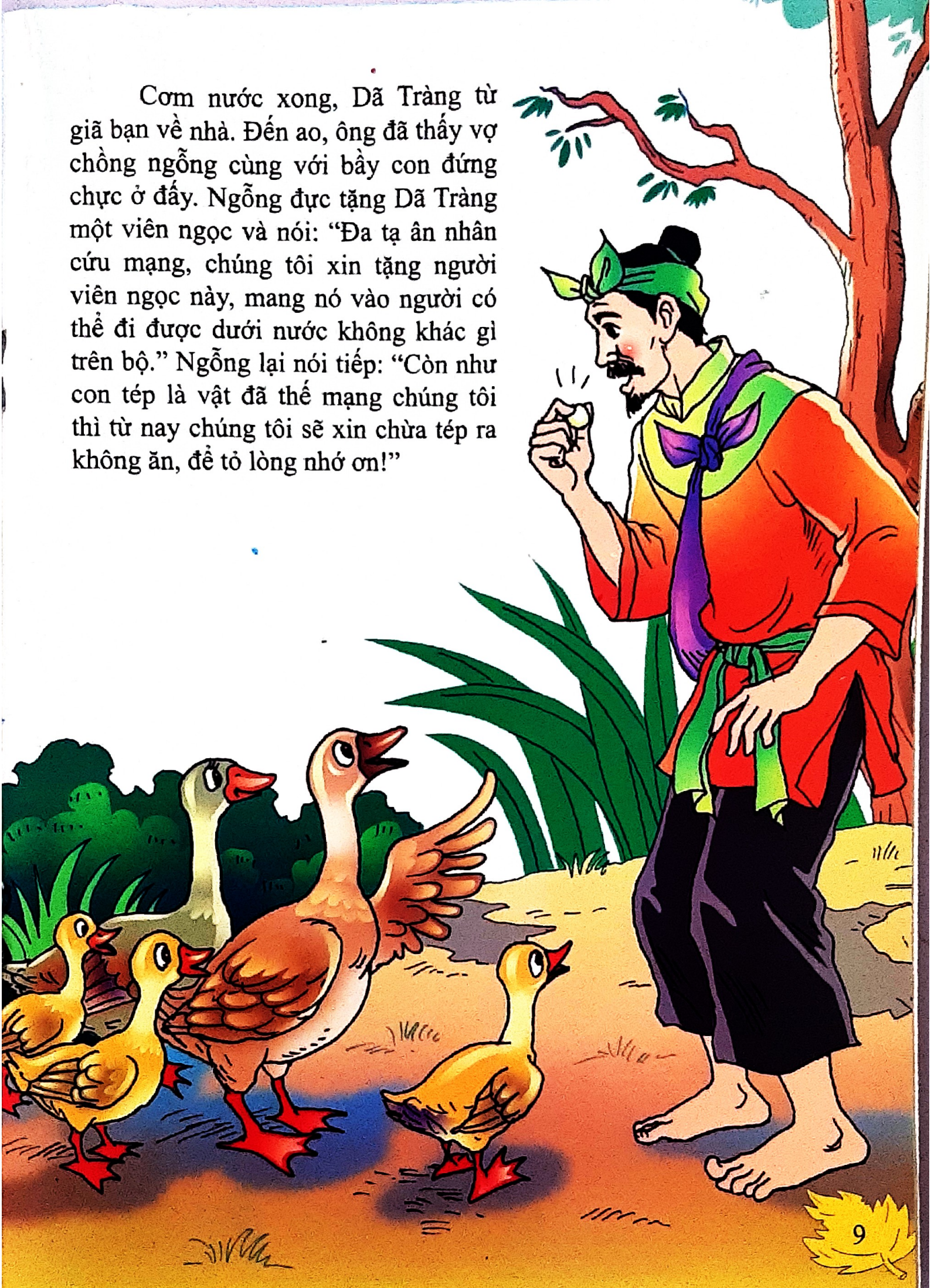

Ngỗng trống bảo ngỗng mái: “Mình ơi! Mình hãy ở lại nuôi con, mai tôi sẽ đứng sẵn cho chủ bắt.” Ngỗng mái không nghe, xin chết thay cho chồng. Nhưng ngỗng trống nhất quyết hy sinh song ngỗng mái vẫn lạch bạch chạy theo, đòi chết thay chồng cho bằng được. Lúc bấy giờ Dã Tràng nằm trên bộ ván đặt kê cửa sổ nên nghe được tiếng ngỗng than thở. Ông bỗng thấy thương con vật mà có tình có nghĩa. Ông toan nói trước với bạn, nhưng thấy bất tiện. Ông đành quyết định chờ lúc bạn ra bắt ngỗng thì sẽ cản lại. Suốt đêm hôm đó tuy mệt mà ông không dám ngủ.

Quả nhiên, vào khoảng canh tư, Trần Anh thức dậy bước ra chuồng. Ngỗng trống xua ngỗng mái chạy rồi vươn cổ để cho chủ bắt. Trần Anh sắp cắt cổ ngỗng thì Dã Tràng đã lật đật chạy xuống bếp nắm lấy dao. Ông nói: “Xin bạn thả nó ra. Tính tôi không hay sát sinh. Tình thân của đôi ta đâu phải cỡ bản mới thân. Nếu bạn giết nó thì tôi lập tức đi khỏi chỗ này.” Thấy ông có vẻ quá quyết, bạn ông đành thả ngỗng ra, rồi giục vợ đi mua tép về đãi bạn.

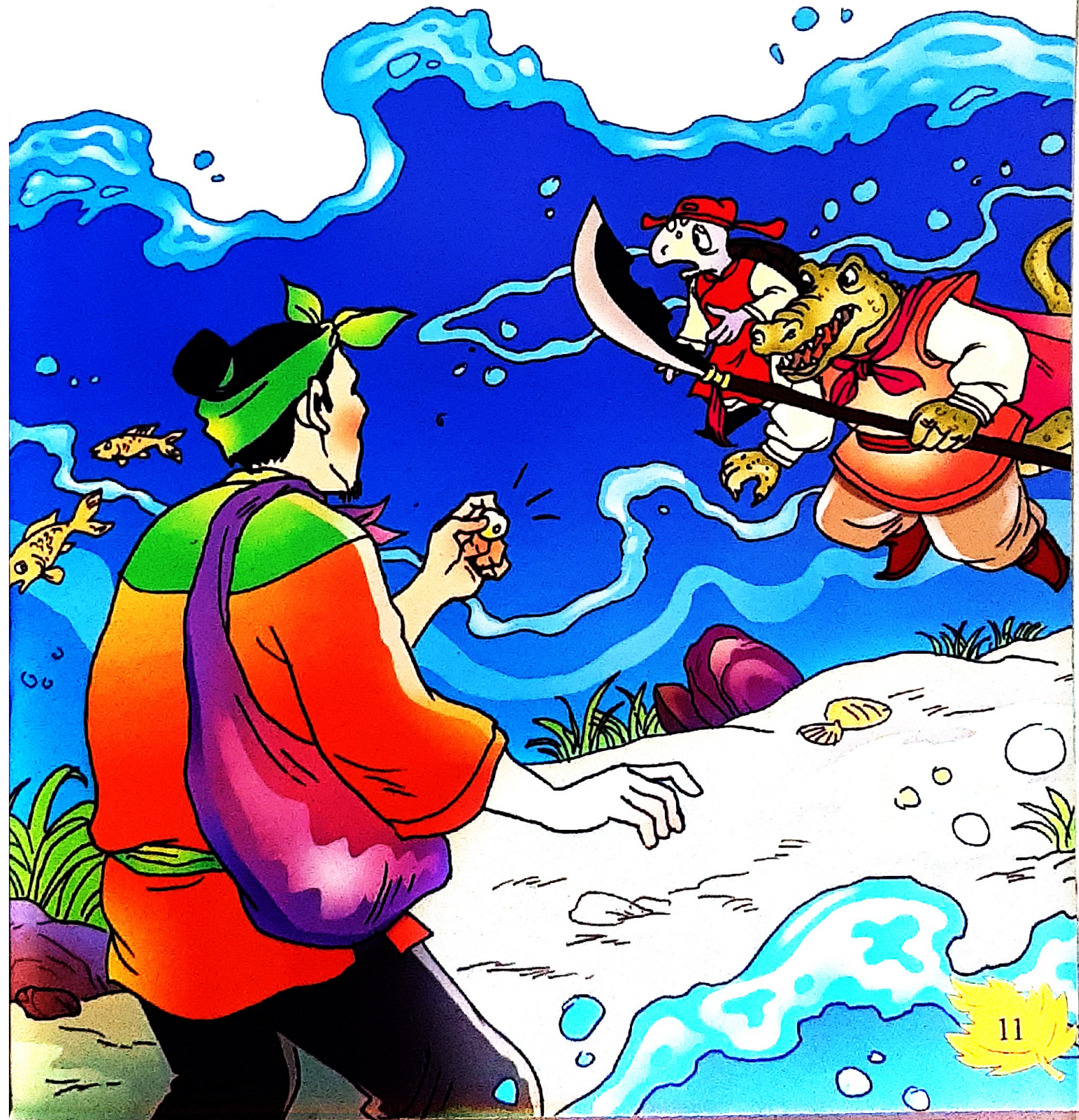
Cơm nước xong, Dã Tràng từ
giã bạn về nhà. Đến ao, ông đã thấy vợ
chồng ngỗng cùng với bảy con đứng
chực ở đấy. Ngỗng đực tặng Dã Tràng
một viên ngọc và nói: “Đa tạ ân nhân
cứu mạng, chúng tôi xin tặng người
viên ngọc này, mang nó vào người có
thể đi được dưới nước không khác gì
trên bộ.” Ngỗng lại nói tiếp: “Còn như
con tép là vật đã thế mạng chúng tôi
thì từ nay chúng tôi sẽ xin chừa tép ra
không ăn, để tỏ lòng nhớ ơn!”

Dã Tràng không ngờ có sự báo đáp quá hậu như thế, sung sướng nhận lấy ngọc rồi về. Khi đến bờ sông, Dã Tràng muốn thử xem công hiệu của viên ngọc mới, liền cứ để nguyên áo quần đi xuống nước. Thì lạ thay, nước rẽ ra thành một lối cho ông đi thẳng xuống đáy sông. Ông dạo cảnh thủy cung hồi lâu rồi cầm viên ngọc khoắng vào nước nhiều lần để thử xem thế nào.

Hôm đó, Long Vương và các triều thần đang hội họp ở thủy cung bỗng thấy nhà cửa lâu đài bỗng nhiên rung động, cơ hồ muốn đổ. Ai nấy đều nháo nhác không hiểu duyên cớ. Long Vương lập tức truyền cho bộ hạ đi dò la sự tình. Bộ hạ theo vào cửa sông thì thấy Dã Tràng đang cắm ngọc khổng lồ vào nước. Mỗi lần khổng lồ như thế, họ cảm thấy xiêu người như ốc. Tuy biết ông chính là thủ phạm, họ cũng không dám làm gì, chỉ tiến đến dùng lời nói khéo mời ông xuống chơi thủy cung.

Gặp Long Vương, Dã Tràng cho biết đó là mình chỉ mới làm thử để xem phép có hiệu nghiệm chăng. Long Vương và triều thần nghe nói, ai nấy đều xanh mặt. Nếu hần làm thật thì thế giới thủy cung sẽ còn gì nữa! Vì thế, Long Vương đãi Dã Tràng rất hậu. Ông muốn gì có nấy. Cho đến lúc ông ra về, Long Vương còn đem vàng bạc tổng tiền rất nhiều. Dã Tràng lên khỏi nước có bộ hạ của Long Vương tiễn chân về tới tận nhà mới trở lại. Bà con xóm giềng thấy ông đã không việc gì mà lại trở nên giàu có thì ai cũng lấy làm mừng cho ông.

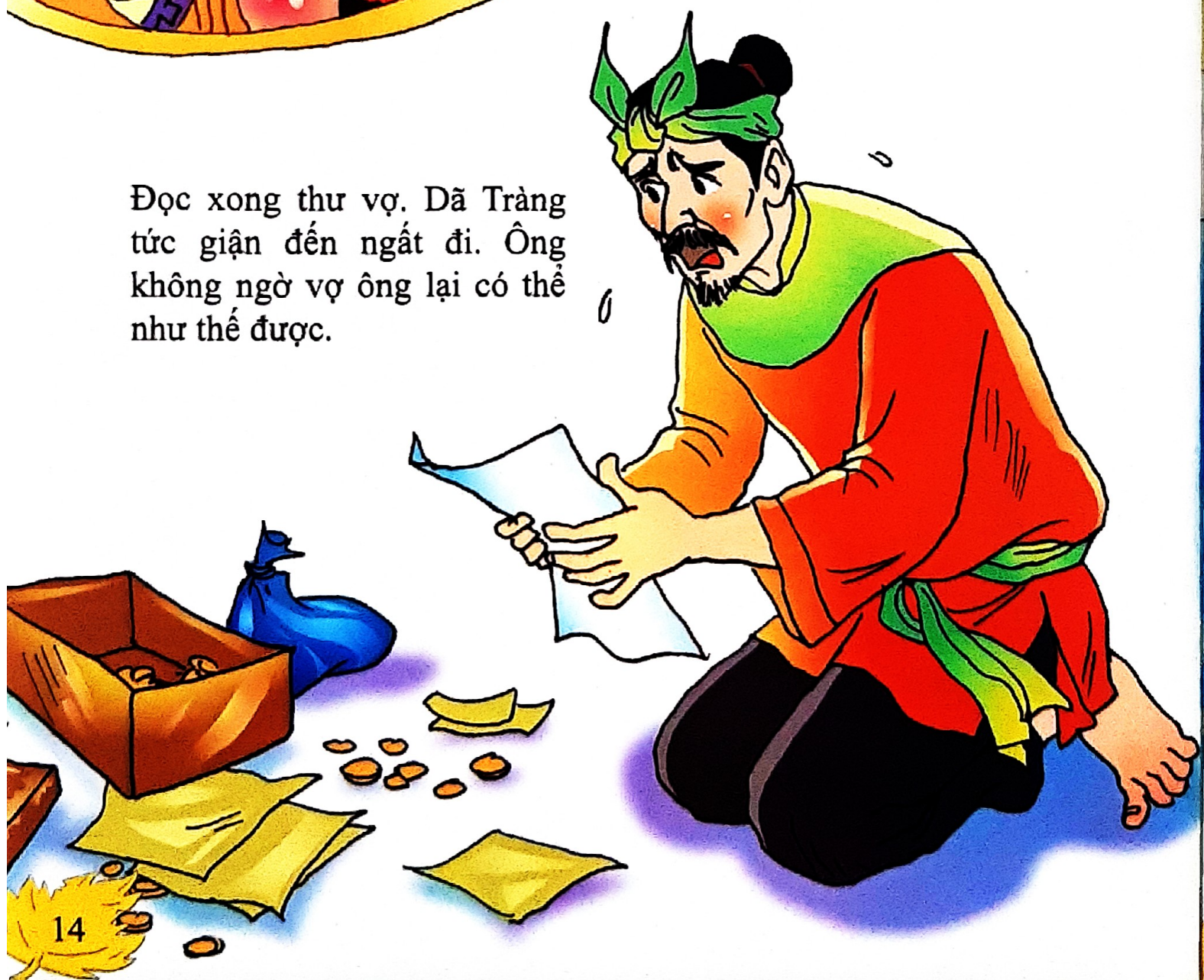
Từ đó Dã Tràng rất quý hai viên ngọc. Ông may một cái túi đựng chúng và luôn luôn đeo ở cổ. Một hôm Dã Tràng đi bộ nửa ngày đường đến nhà một người bà con ăn giỗ. Lúc đến nơi Dã Tràng sờ lên cổ giật mình mới nhớ ra vì vội vàng quá nên ông đã bỏ quên mất túi ngọc ở nhà. Ông thấy không thể nào an tâm ngồi ăn được. Mọi người đều lấy làm ngạc nhiên thấy ông vừa chân ướt chân ráo đến nơi đã vội cáo từ về ngay. Nhưng khi về đến nhà, ông tìm mãi vẫn không thấy túi ngọc đâu cả. Ông rụng rời cả người. Đi tìm vợ, cũng không thấy vợ đâu.

Nóng ruột, ông lục lọi khắp nơi. Cuối cùng ông tìm được một mảnh giấy do vợ ông viết lại. Trong đó, vợ ông nói rằng có người của Long Vương lên cho biết hễ ai bắt được túi ngọc đưa xuống dân Long Vương thì sẽ được phong làm hoàng hậu. Bởi vậy bà ta đã trộm phép của ông, đưa túi ngọc xuống thủy phủ.

Đọc xong thư vợ, Dã Tràng tức giận đến ngất đi. Ông không ngờ vợ ông lại có thể như thế được.

Sau cùng, ông dự tính chở cát lấp biển thành một con đường đi xuống thủy phủ để lấy lại túi ngọc vì ông vẫn còn nhớ cả đường đến cung điện của Long Vương. Mặc dầu mọi người can ngăn, ông cũng không nghe, bèn dọn nhà ra bờ biển. Ngày ngày ông xe cát quyết lấp biển cho bằng được. Cho tận đến chết, Dã Tràng vẫn không chịu bỏ dở công việc. Chết rồi ông hóa thành con còng còng hay còn gọi là con Dã Tràng ngày ngày xe cát để lấp biển.

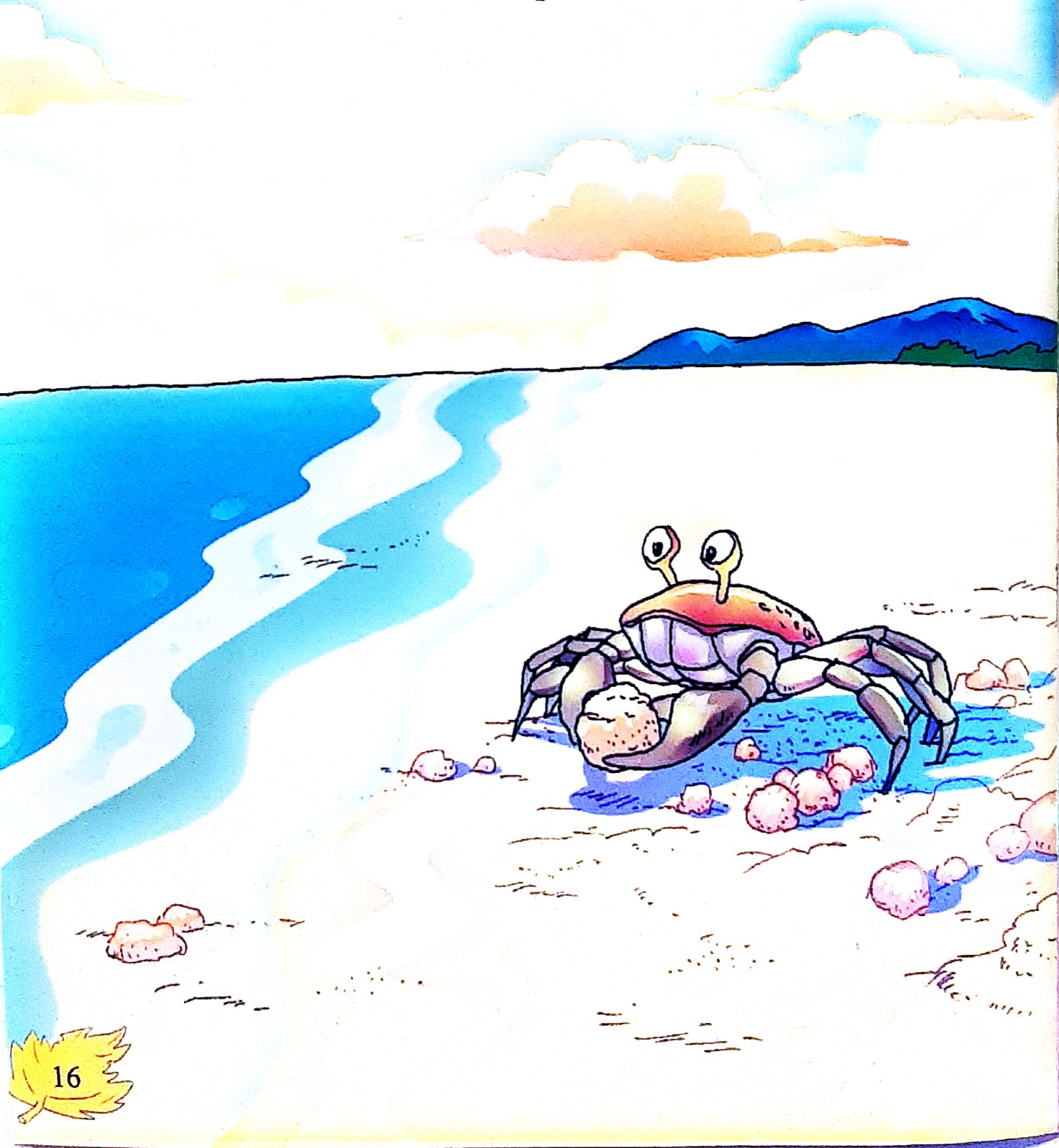

Dân gian có câu :

Dã Tràng xe cát biển Đông .

Nhọc nhằn mà chẳng nên công cán gì.

Người ta nói ngày nay loài ngỗng sở dĩ không bao giờ ăn tép là vì chúng nhớ ơn loài tép đã thế mạng cho tổ tiên mình ngày xưa. Họ còn nói loài ngỗng có một cái mào trắng trên đầu là dấu hiệu để tang cho Dã Tràng để nhớ ơn cứu mạng.

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
Số 4, Tổng Duy Tân, Hàng Bông, Hoàn Kiếm, Hà Nội
Điện thoại: (024) 3 8252916

SỰ TÍCH CON DÃ TRÀNG

Chịu trách nhiệm xuất bản:
TỔNG GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
Lê Tiến Dũng

Biên tập: Hoàng Thị Tâm
Dàn trang - vẽ bìa:
Chu Quang Hiệp

Đối tác liên kết:
Công ty TNHH In TM Tuấn Việt

ISBN: 978-604-55-5885-0

In 10.000 cuốn, khổ 17x24 cm tại công ty TNHH in thương mại Tuấn Việt
Địa chỉ: Xã Phương Đình - huyện Đan Phượng - Hà Nội
QĐ-HN số 338 Xác nhận DKXB số: 911-2020/CXBIPH/20-56/HN
Ngày 20 tháng 03 năm 2020. In xong và nộp lưu chiểu năm 2020.